

A large, glowing yellow sphere with a gradient, set against a dark brown background with vertical lines. The sphere is positioned above a horizontal line, and a bright yellow light source below it creates a lens flare effect on the floor.

eBayFarsi

بازارچه خرید و فروش کتاب و محصولات آموزشی ایبی فارسی

<http://eBayFarsi.com>

مجله آنلاین نقد و بررسی محصولات آموزشی ایبی فارسی

<http://mag.eBayFarsi.com>

فرجام کار

درس
۹

صفحات کتاب درسی
۵۵ و ۵۶

جایگاه گناهکاران

■ «وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحْتِ أَبْوَابَهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ

این آیه در مورد کافران است. وقتی به جهنم می‌رسند، درهای جهنم باز می‌شود. نگهبانان جهنم از آمدن پیامبران که وحی الهی را به مردم می‌رساندند و آن‌ها را به رستاخیز هشدار می‌دادند، می‌پرسند. این سؤال، مورد قبول و اعتراف کافران قرار می‌گیرد. بنابراین ارسال پیامبران، علت و زمینه‌ساز قبول نتیجه‌ی اعمال بد آن‌ها در رستاخیز است. عذاب اخروی بر کافران، حتمی و مسلم است. ریشه‌ی کفر، تکبر است که سرانجامش جاودانگی در آتش جهنم می‌باشد.

و لَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ»

■ جهنم هفت در دارد. علت: راه‌های ورود گروه‌های مختلف جهنمی است. ■ آتش جهنم از درون جان دوزخیان شعله می‌کشد. علت: حاصل عمل خود انسان‌هاست.

■ هیزم دوزخ، کافران و بت‌هایشان هستند.

■ دوزخیان، بزرگان خود و شیطان را سبب گمراهی خود می‌دانند.

■ پس از این که ناله‌ی حسرت دوزخیان برمی‌خیزد، می‌گویند: ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم و پیامبر او را اطاعت می‌کردیم. دریغ بر ما به خاطر آن کوتاهی‌هایی که کردیم.

■ پاسخ قطعی خداوند به کسانی که می‌گویند ما را از این‌جا بیرون بر که اگر به دنیا بازگردیم، عمل صالح انجام می‌دهیم، این است که: آیا در دنیا به اندازه‌ی کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می‌خواست به راه آید؟ ما می‌دانیم اگر به دنیا بازگردید همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.

■ فرشتگان در پاسخ به کسانی که از آن‌ها می‌خواهند تا برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند، این است که: مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟ آنان می‌گویند: بلی. فرشتگان نیز درخواستشان را نمی‌پذیرند.

عبارت «اگر به دنیا بازگردید همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.» در عالم به که گویا به می‌باشند، خطاب می‌شود.

- ۱۳۰- تخریبی ۹۲
- ۱ برزخ - بدکاران معذب به عقوبت - «ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين»
 - ۲ رستاخیز بدکاران معذب به عقوبت - «ولكن حقت كلمة العذاب على الكافرين»
 - ۳ رستاخیز - نیکوکاران متنعّم به نعمت - «الحمد لله الذي صدقنا وعده واورثنا الارض»
 - ۴ برزخ - نیکوکاران متنعّم به نعمت - «الحمد لله الذي صدقنا وعده واورثنا الارض»

پس از این که دوزخیان دچار عذاب شدند، ناله‌ی حسرتشان برمی‌خیزد و می‌گویند:

- ۱۳۱- ریاضی ۹۱
- ۱ بزرگان ما و شیطان با وعده‌های دروغ سبب گمراهی ما شدند.
 - ۲ ای کاش ما خدا را فرمان می‌بردیم و پیامبر خدا را اطاعت می‌کردیم.
 - ۳ پروردگارا شقاوت بر ما چیره شد و ما مردمی گمراه بودیم، ما را مشمول عفو خود گردان.
 - ۴ ما را از این‌جا بیرون بر اگر به دنیا بازگردیم عمل صالح انجام می‌دهیم.

کدام مورد، زمینه‌ساز قبول نتیجه‌ی جبری اعمال اختیاری در رستاخیز است؟

- ۱۳۲- ریاضی ۸۹ کمی تغییر
- ۱ «وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا»
 - ۲ «فأرأيتم ما تحرثون»
 - ۳ «الم يأتكم رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ»
 - ۴ «وَقَضَىٰ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يظلمون»

ارسال پیامبران برای انسان، موجب می‌شود که او در قیامت، نتیجه‌ی جبری اعمالی که در دنیا به اختیار خود انجام داده را بپذیرد. بنابراین پاسخ صحیح، گزینه‌ی (۳) است.

۱۳۳- سنجش ۸۹

هفت در داشتن دوزخ به این مفهوم است که

- ۱ لطف خدا بر قهر و غضب او پیشی گرفته است.
- ۲ بالاخره راه‌های نافرمانی از خدا به جهنم ختم می‌شود.
- ۳ هر گروه از جهنمیان از راهی به دوزخ وارد می‌شوند.
- ۴ هر گناهی به کیفیتی مخصوص به خود، گناهکار را به سقوط می‌رساند.

۱۳۴

سنجش ۸۹

فرشتگان در پاسخ چه گروهی می‌گویند: مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟

- ۱ مردمی که از خداوند می‌خواهند که به دنیا بازگردند و عمل صالح انجام دهند.
- ۲ دوزخیانی که می‌گویند: پروردگارا شقاوت بر ما چیره شد و ما گمراه بودیم.
- ۳ گناهکارانی که از نگهبانان جهنم می‌خواهند که از خداوند تخفیفی بگیرند.
- ۴ مردمی که ناله‌ی حسرتشان برمی‌خیزد و می‌گویند: کاش ما خدا را فرمان می‌بردیم.

صفحات کتاب درسی

۹۰ و ۸۹ و ۸۶

جایگاه نیکوکاران

این آیه در مورد متقین و پروا پیشگان است. وقتی به بهشت می‌رسند، درهای آن را به روی خود گشوده می‌بینند.

ورود جاودانه به بهشت رستاخیزی که نتیجه‌ی پاکی متقین از گناهان است.

سپاسگزاری متقین به صدق وعده‌ی خداوند در وراثت زمین و جای گرفتن در بهشت به انتخاب و اختیار خود پاداش عمل‌کنندگان؛ وراثت زمین و استفاده‌ی جاوید از نعمت‌هاست.

«وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا

وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوا خَالِدِينَ

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعَدَهُ

وَأَوْثَقَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّءُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ

فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ»

- بهشت هشت در دارد. یک در مخصوص پیامبران و صدیقان و یک در مخصوص شهیدان است.
- گفتار بهشتیان، سلام و درود است و با خدا هم صحبت‌اند و به جمله‌ی «خدایا تو پاک و منزهی» (سبحانک اللهم) مترنم‌اند.
- بهشت دارالسلام (سرای سلامتی) است؛ زیرا هیچ نقصان و اندوه و رنجی در آنجا نیست.
- در بهشت، مقام رضوان دوطرفه است یعنی هم خداوند از انسان راضی است و هم وی از خدا رضایت دارد.
- رسول خدا (ص): «بالاترین درجه‌ی بهشت فردوس است و اگر چیزی از خدا می‌خواهید، فردوس را طلب کنید.»
- بالاترین مرتبه‌ی نعمت‌های بهشت، لقاء و دیدار خداست که اولیای خدا در طلب آن هستند و به شوق آن زندگی می‌کنند.

درهای بهشت به روی بهشتیان باز است و این بران معناست که بهشت، آماده‌ی استقبال و پذیرایی از آن‌هاست ولی درهای جهنم به مفض ورود جهنمیان باز می‌شود.

۱۳۵

زیاری ۹۳

اگر بگوییم: «انسان، می‌تواند به مرحله‌ای برسد که تعیین جایگاهش در بهشت به انتخاب خود او باشد»، پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟

- ۱ «الَّذِينَ اتَّقَوْا هُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ»
- ۲ «وَنُضِعَ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَانْ كَانِ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا»
- ۳ «وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعَدَهُ وَأَوْثَقَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّءُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ»
- ۴ «وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ»

آتش دوزخ، از آن جهت از درون جان دوزخیان زبانه می‌کشد که است و گفتار بهشتیان می‌باشد.

- ۱ برخاسته از نیات و مقاصد آنان - حمد و سپاس مستمر
- ۲ حاصل عمل اختیاری خود انسان‌ها - حمد و سپاس مستمر
- ۳ برخاسته از نیات و مقاصد آنان - سلام و درود
- ۴ حاصل عمل اختیاری خود انسان‌ها - سلام و درود

۱۳۶

۹۳

ترنم جاری بر زبان بهشتیان و مصاحب آنان و بهشت برای آنان، است.

- ۱ سبحانک اللهم - فرشتگان - دارالخلود
- ۲ الحمد لله رب العالمین - فرشتگان - دارالخلود
- ۳ سبحانک اللهم - خداوند - دارالسلام
- ۴ الحمد لله رب العالمین - خداوند - دارالسلام

۱۳۷

زیاری ۹۳

۱۳۸

زبانی ۹۲

آتش دوزخ، بدان جهت از درون جان دوزخیان شعله‌ور است که پیامبر اسلام (ص)، «مطلوب بهشتیان» را است، اعلام فرموده است.
 ۱ حاصل عمل خود آنان است - بالاترین درجه‌ی بهشت که فردوس
 ۲ عدل خدا این گونه ایجاب می‌کند - بالاترین درجه‌ی بهشت که فردوس
 ۳ عدل خدا این گونه ایجاب می‌کند - برترین مرتبه‌ی نعمت‌های بهشت که لقاء الله
 ۴ حاصل عمل خود آنان است - برترین مرتبه‌ی نعمت‌های بهشت که لقاء الله

توجه کنید فقط در مورد «فردوس» در کتاب درس آریامبر (ص) حدیث داریم. بنابراین گزینه‌ی (۱) صحیح است.

۱۳۹

تجزیی ۹۰

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی «الحمد لله الذی صدقنا وعده و اورثنا الأرض» سپاس‌گزاری در عالم نسبت به تحقق وعده‌اش در وراثت زمین با مفهوم می‌گردد.

۱ پاکان - رستاخیز - ورود جاودانه به بهشت
 ۲ متقین - رستاخیز - ورود جاودانه به بهشت
 ۳ پاکان - دنیا - برپایی عدل و داد با ظهور حجت خدا (عج)
 ۴ متقین - دنیا - برپایی عدل و داد با ظهور حجت خدا (عج)

۱۴۰

تجزیی ۸۸

مخاطب «سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین» اند، و جمله‌ی «و قالوا الحمد لله الذی صدقنا وعده» از زبان است.

۱ متقین - صالحین
 ۲ صالحین - متقین
 ۳ صالحین - صالحین
 ۴ متقین - متقین

بهشت هشت در دارد که بهشتیان از آن درها وارد می‌شوند. یک در مخصوص و یک در مخصوص و درهای دیگر برای گروه‌های دیگر است. بهشتیان

با خدا هم صحبت و به جمله‌ی مترنم‌اند.

۱ پیامبران و امامان - شهیدان - الحمدلله
 ۲ پیامبران و امامان - مؤمنان - الحمدلله
 ۳ پیامبران و صدیقان - مؤمنان - سبحانک
 ۴ پیامبران و صدیقان - شهیدان - سبحانک

۱۴۱

سبخی ۹۲

صفحات کتاب درسی

۶۹-۷۱ و ۸۵ و ۸۶ و ۸۷

محل تحقق عبارات قرآنی

قیامت (رستاخیز، موعود)	برزخ
<p>«و سيق الذین کفروا الی جهنم زمراً... فتحت ابوابها قال لهم خزنتها الم یأتکم رسل منکم یتلون علیکم آیات ربکم و بندرونکم لقاء یومکم هذا قالوا بلی ولکن حقت کلمة العذاب علی الکافرین»</p> <p>قیل ادخلوا ابواب جهنم خالدین فیها فبئس مثوی المتکبرین»</p> <p>«و سيق الذین اتقوا ربهم الی الجنة زمراً... و فتحت ابوابها قال لهم خزنتها سلام علیکم طبتم فادخلوها خالدین و قالوا الحمد لله الذی صدقنا وعده و اورثنا الأرض نتبوء من الجنة حیث نشاء فنعم اجرا العالمین»</p> <p>«یوم تقوم الساعة ادخلوا ال فرعون اشد العذاب»</p> <p>«ینبأ الانسان یومئذ بما قدم وءاخر»</p>	<p>«ان الذین توفاهم الملائكة ظالمی انفسهم قالوا فیم کنتم قالوا کنا مستضعفین فی الأرض قالوا الم تکن ارض الله واسعة فتهاجروا فیها فاولئک ما واهم جهنم و ساءت مصیراً»</p> <p>«الذین توفاهم الملائكة طیبین یقولون سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون»</p> <p>«و حاق بال فرعون سوء العذاب النار یرضون علیها غدواً و عشیاً»</p> <p>«نکتب ما قدموا وءاثرهم»</p>

۱- آیاتی که در آن‌ها از «توقی» روح سخن گفته، مربوط به برزخ است.
 ۲- دو آیه شبیه به هم هستند، هواستان باشد که با هم اشتباه نگیرید.
 آیه‌ی: «سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون» مربوط به برزخ است.

پیام هریک از آیات: «حقت کلمة العذاب علی الکافرین - النار یرضون علیها غدواً و عشیاً - فاولئک ما واهم جهنم - ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون» به ترتیب مربوط

۱۴۲

زبانی ۹۲

به کدام‌یک از عوالم پس از مرگ است؟

۱ برزخ - برزخ - رستاخیز - رستاخیز
 ۲ رستاخیز - برزخ - برزخ - برزخ
 ۳ رستاخیز - برزخ - رستاخیز - برزخ
 ۴ برزخ - رستاخیز - برزخ - رستاخیز

پیام هر یک از آیات: «ادخلوا ءال فرعون اشدّ العذاب - حاق بآل فرعون سوء العذاب - سلام عليكم ادخلوا الجنة - نعم اجر العاملين» به ترتیب مربوط به کدام یک از عوالم بعد از مرگ است؟

۱۴۳
انسانی
۹۲

- ۱ برزخ - رستخیز - رستخیز - برزخ
۲ رستخیز - برزخ - رستخیز - برزخ
۳ برزخ - رستخیز - برزخ - رستخیز
۴ رستخیز - برزخ - برزخ - رستخیز

محل تحقق عبارات «فَنِعْمَ اجر العاملين»، «الذین تتوفّاهم الملائكة... ادخلوا الجنة بما كنتم تعملون» و «فبئس مثوی المتكبرین» به ترتیب، عالم، عالم و عالم می باشد.

۱۴۴
دنیایی
۸۸

- ۱ برزخ - برزخ - رستخیز
۲ برزخ - رستخیز - برزخ
۳ رستخیز - رستخیز - برزخ
۴ رستخیز - برزخ - رستخیز

محل تحقق عبارات «الم یا تکم رسل منکم»، «الم تکن ارض الله واسعة» و «النار يعرضون علیها» به ترتیب، عالم و عالم و عالم می باشد.

۱۴۵
عقبات
۸۸

- ۱ برزخ - برزخ - رستخیز
۲ برزخ - رستخیز - برزخ
۳ رستخیز - برزخ - برزخ
۴ رستخیز - برزخ - رستخیز

صفحات کتاب درسی
۹۳-۹۱

رابطه‌ی میان عمل، پاداش و کیفر

۱- قراردادی

- انسان‌ها می‌توانند با وضع قوانین جدید، آن را تغییر دهند: تغییر پذیری
- آنچه اهمیت دارد، تناسب میان جرم و کیفر است تا عدالت برقرار گردد.
- مثال: پرداخت دستمزد مشخص به کارگر، جریمه‌ی نقدی و زندان

۲- طبیعی

- انسان‌ها نمی‌توانند با وضع قوانین، آن را تغییر دهند: تغییر ناپذیری
- انسان‌ها باید خود را با آن تطبیق دهند و با آگاهی کامل از آن سود برند: تطبیق پذیری
- مثال: مریض شدن در اثر سیگار کشیدن یا عدم رعایت بهداشت، دست‌یابی به علم در اثر مطالعه و حفظ سلامت به کمک ورزش

۳- اخروی

- آیه‌ی مرتبط: «فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ»
- عمیق‌ترین و کامل‌ترین رابطه است و انسان در نامه‌ی عمل، عین عمل خود را می‌بیند، نه گزارش یا تصویری از آن.
- جنبه‌ی مادی عمل در دنیا از بین می‌رود اما جنبه‌ی باطنی و غیبی در روح باقی می‌ماند: خود را محاط در نتایج اعمال خویش یافتن.
- فرشتگانی که کارنامه‌ی اعمال انسان را تنظیم می‌کنند. حقیقت اعمال را ثبت و نگهداری می‌کنند.
- امام صادق (ع) فرمودند که همین عمل در دوره‌ی برزخ، به صورت یک شخص بر انسان ظاهر می‌شود و انسان بدان آگاه می‌گردد.
- قرآن کریم در مورد کسانی که زر و سیم می‌اندوزند و در راه خدا انفاق نمی‌کنند، می‌گوید در قیامت با همین‌ها بر آن‌ها داغ می‌زنند و می‌گویند: «بجشید آن‌چه را می‌اندوختید.»
- طبق سخن رسول خدا (ص) هم‌نشینی که هرگز از انسان جدا نمی‌گردد، کردار اوست.
- اگر شریف باشد، انسان را گرمی می‌دارد و اگر نیک باشد، مایه‌ی انس او می‌شود.
- اگر شریف نباشد، انسان را به دامان حوادث می‌سپارد و اگر نیک نباشد، موجب وحشت انسان می‌گردد.

۱۴۶

تجرباتی ۹۳

تنها مصاحبی که مصاحبتش از انسان، در همه‌ی مراتب حیات از او انفصال ناپذیر است، می‌باشد که در عرصه‌ی قیامت، می‌شود.

- ۱ صورت حقیقی اعمال - عین آن، نمایان
 ۲ ایمان و اعتقاد راستین - عین آن، نمایان
 ۳ صورت حقیقی اعمال - تصویر آن، نمایش داده
 ۴ ایمان و اعتقاد راستین - تصویر آن، نمایش داده

۱۴۷

تئوراتی ۹۳

«دست‌یابی به علم و آگاهی از راه مطالعه و تحقیق» و «پاسداری از نعمت سلامت به کمک ورزش و ریاضت» به ترتیب، پاداش و کیفر و است که وضع قوانین در تغییر آن به ترتیب مؤثر و مؤثر

- ۱ طبیعی - طبیعی - نیست - نیست.
 ۲ قراردادی - طبیعی - است - نیست.
 ۳ طبیعی - قراردادی - نیست - است.
 ۴ قراردادی - قراردادی - است - است.

۱۴۸

هنر ۹۲

امام صادق (ع) فرمودند: عمل دنیایی انسان در عالم به صورت بر انسان ظاهر می‌شود و انسان بدان آگاه می‌گردد و فرشتگان در همان عالم خطاب به بهشتیان می‌گویند:

- ۱ برزخ - یک فرشته - «سلام علیکم طیتم فادخلوها خالدین»
 ۲ قیامت - یک شخص - «سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون»
 ۳ برزخ - یک شخص - «سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون»
 ۴ قیامت - یک فرشته - «سلام علیکم طیتم فادخلوها خالدین»

۱۴۹

فراخ کشور ۹۱

به بیان نبی گرامی اسلام (ص)، هم‌نشین جدایی‌ناپذیر از انسان او است که ثبت حقیقت آن به عهده‌ی می‌باشد.

- ۱ عمل - فرشتگان
 ۲ ایمان - فرشتگان
 ۳ عمل - شاهدان
 ۴ ایمان - شاهدان

۱۵۰

هنر ۹۱

«تغییر قوانین» و «تطبیق با قوانین» به ترتیب، مرتبط با کیفر و پاداش و می‌باشد و رعایت تناسب بین جرم و جریمه در کیفر مطرح می‌شود.

- ۱ قراردادی - طبیعی - قراردادی
 ۲ قراردادی - طبیعی - آخروی
 ۳ طبیعی - قراردادی - قراردادی
 ۴ طبیعی - قراردادی - آخروی

نرمی و مهربانی پیامبر و عدم اجتماع درشت‌خویی در وجود ایشان که پیام‌آور و معلول رحمت الهی بود.

مهم‌ترین عامل پراکندگی افراد جامعه از پیرامون رهبر، درشت‌خویی و سنگدلی اوست.

رهبر جامعه‌ی اسلامی باید از کوتاهی‌های مردم بگذرد و برایشان از خداوند آمرزش بخواهد.

برای رسیدن به تصمیم صحیح، بهتر است مشورت کنیم.

خداوند از پیامبر می‌خواهد که پس از مشورت و تصمیم، توکل کند. به همین جهت می‌گوییم توکل سبب تنبلی نمی‌شود.

■ «فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ

و لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ

و شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ

فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ»

■ «و تَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَ كَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا»

این آیه، پاسخی است بر این سؤال که: «چرا باید بر خدا توکل کرد؟» به عبارت دیگر در این آیه، علت توکل بر خداوند مطرح شده است. طبق این آیه، اوصافی از خداوند که منشأ توکل و اعتماد بر اوست، عبارت‌اند از: ۱- خداوند، زنده‌ای است که هرگز مرگ را نمی‌پذیرد (حیات همیشگی)، ۲- بر کار بندگان خود خبیر و آگاه است؛ کفایت آگاهی خداوند نسبت به اعمال بندگان و گناهان آنان.

طبق این آیه کسانی بر خداوند توکل می‌کنند که حیات را صفت ذات خدا بدانند و به تسبیح و تنزیه او می‌پردازند و خود را در محضر خدا و آگاه به همه چیز از جمله گناهان بندگان می‌دانند.

■ «و لئن سألتهم من خلق السموات والأرض ليقولنَّ الله

بت پرستان به خالقیت خداوند اعتقاد دارند، اما گرفتار شرک در ربوبیت شده‌اند. نخستین پاسخ بت‌پرستان، اعلام خالقیت پروردگار است.

قُلْ أَقْرَبْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

این آیه پاسخی به دو سؤال است که: «چرا باید بر خدا توکل کرد؟» و «چرا بر غیر خدا، نمی‌توان توکل کرد؟»

إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ

علت اختصاص توکل بر خدا به ترتیب دو چیز است: ۱- دفع گزند از متوکلان، ۲- خیررسانی به متوکلان. یعنی کسی قدرت ایستادگی در مقابل اراده و مشیت خدا را ندارد و نمی‌تواند بدی‌ها را از ما دور کند یا بازدارنده‌ی رحمت الهی باشد.

قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ»

موضوع نهایی مورد اخبار: قبول (قل) کفایت و بس بودن خداوند از سوی متوکلان

۱- توبه کنی که دو آیه‌ی: «و تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ الَّذِي لَا يَمُوتُ» و «و لئن سألتهم من خلق السموات...» هر دو به علت توکل بر خدا اشاره کرده‌اند. ۲- هر یک کلمه‌ی: «کفی» بیاورد، مفهوم «کفایت و بس بودن» برداشت می‌شود و کلمه‌ی: «قل حسبی الله» بیانگر مفهوم ضرورت قبول کفایت الهی است.

۱- توبه کنی که دو آیه‌ی: «و تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ الَّذِي لَا يَمُوتُ» و «و لئن سألتهم من خلق السموات...» هر دو به علت توکل بر خدا اشاره کرده‌اند. ۲- هر یک کلمه‌ی: «کفی» بیاورد، مفهوم «کفایت و بس بودن» برداشت می‌شود و کلمه‌ی: «قل حسبی الله» بیانگر مفهوم ضرورت قبول کفایت الهی است.

اگر بگوییم: «یکی از مبانی قابل تمسک اعتماد به خداوند، کفایت آگاهی او نسبت به بندگان و اعمال برخاسته از اختیار آنان است»، پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟

۱ «قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ»

۲ «أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ»

۳ «فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ»

۴ «و تَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِهِ وَ كَفَىٰ بِهِ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا»

۱۵۲

خارج کشور ۹۷

اگر سؤال شود: «چرا باید بر خداوند توکل کرد؟» پاسخ این سؤال در گرو فهم پیام آیه‌ی شریفه‌ی نمی‌باشد.

- ۱ ﴿و شاورهم فی الأمر فاذا عزم فتوکل علی الله﴾
 ۲ ﴿او ارادنی برحمة هل هن ممسکات رحمته﴾
 ۳ ﴿ان ارادنی الله بضر هل هن کاشفات ضره﴾
 ۴ ﴿وتوکل علی الحی الذی لایموت و سبّح بحمده و کفی به بذنوب عباده خبیراً﴾

۱۵۳

ریاضی ۹۱

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ۵۸ سوره‌ی فرقان که می‌فرماید: ﴿و توکل علی الحی الذی لایموت و سبّح بحمده و کفی به بذنوب عباده خبیراً﴾ کسانی بر خدا توکل می‌کنند که

- ۱ به صفات کمال خداوند، ایمان داشته باشند و از آلودن خویش به گناه، برحذر باشند.
 ۲ حیات را صفت ذات خدا بدانند و زبان به حمد و تسبیح او بکشایند و خود را در محضر او بیابند.
 ۳ خدا را از هر عیبی منزّه بشمارند و او را در بر آوردن خواسته‌ها، قادر و توانا بدانند و تسبیح مستمرّ او را دنبال کنند.
 ۴ ایمان به وحدانیت خدا داشته باشند و حمد و ستایش او را وسیله‌ای برای دوری از گناهان قرار دهند.

۱۵۴

ریاضی ۹۰

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و لئن سألتهم من خلق السماوات و الأرض لیقولن الله قل افرأیتم ما تدعون من دون الله ان ارادنی الله بضر هل هن کاشفات ضره او ارادنی برحمة هل هن ممسکات رحمته قل حسبی الله علیه یتوکل المتوکلون﴾ موضوع نهایی مورد «اخبار» در آن و نخستین پاسخ بت پرستان، اعلام است.

- ۱ کفایت خداوند - خالقیت پروردگار
 ۲ کفایت خداوند - ناتوانی بتان در دفع زیان
 ۳ خالقیت خداوند - خالقیت پروردگار
 ۴ خالقیت خداوند - ناتوانی بتان در دفع زیان

۱۵۵

خارج کشور ۸۸

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ﴿قل افرأیتم ما تدعون من دون الله ان ارادنی الله بضر هل هن کاشفات ضره او ارادنی برحمة هل هن ممسکات رحمته قل حسبی الله ...﴾ مبنای کفایت خداوند در توکل بر او به ترتیب، کدام است؟

- ۱ خیرسانی به متوکلان - دفع گزند از مؤمنان
 ۲ دفع گزند از متوکلان - خیرسانی به متوکلان
 ۳ خیرسانی به مؤمنان - دفع گزند از مؤمنان
 ۴ دفع گزند از مؤمنان - خیرسانی به متوکلان

توکل
بر خدا

مفاهات کتاب درسی
۱۰۶۱۰۵

■ **مفهوم توکل:** به معنای اعتماد به خداوند و سپردن نتیجه‌ی کارها (نه خود کارها) به خداست. بنابراین ابتدا انجام وظیفه لازم است و سپس توکل بر خدا (و شاورهم فی الأمر فاذا عزم فتوکل علی الله).

■ انسان متوکل می‌داند در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست. علت: خدای حکیمی که جهان را تدبیر و اداره می‌کند، از هر کس نسبت به ما مهربان‌تر است.

■ توکل، علت و عامل تقویت‌کننده‌ی عزم است و در مرحله‌ی «تجدید عهد» مطرح می‌شود.

■ **نتیجه‌ی توکل:** ایجاد آرامش و امیدواری نسبت به آینده.

■ حضرت علی (ع) می‌فرماید که خداوند با آنان که به او بیش‌تر عشق می‌ورزند، بیش از دیگران انس می‌گیرد و برای اصلاح آنان که بر او توکل می‌کنند، از خودشان آماده‌تر است. متوکلان نیز اگر مصیبت‌ها بر آنان روی آورد، به خدا پناه می‌برند، زیرا می‌دانند سررشته‌ی کارها به دست اوست.

■ نوجوانی و جوانی دوران تصمیم‌های بزرگ، آزادی از تمنیات و وابستگی‌هاست. نوجوان، شجاعت بالایی دارد و آرمان‌هایش از نوع رفتن و صعود کردن است. به همین جهت در این دوره نیاز شدیدتری به توکل بر خداوند حس می‌شود.

■ دوره‌ی بزرگسالی، دوره‌ی وابستگی و آرمان‌هایی از نوع ماندن و فرو رفتن در زندگی دنیایی است.

۱۵۶

تجربی ۹۳

قبول نتایج کار، از سوی متوکل به خداوند، است که نتیجه‌اش می‌باشد.

- ۱ مبتنی بر حکیمانه یافتن نظام آفرینش - دل‌کندن از خدایان دروغین
 ۲ برخاسته از اعتماد او به خداوند قادر و عالم - دل‌کندن از خدایان دروغین
 ۳ مبتنی بر حکیمانه یافتن نظام آفرینش - آرامش و امیدواری به آینده
 ۴ برخاسته از اعتماد او به خداوند قادر و عالم - آرامش و امیدواری به آینده

۱۵۷

زبان ۹۲

تمام دوران‌ها و مراحل گوناگون زندگی، صحنه‌ی خودنمایی نیاز انسان به تحقق توکل بر خداوند است که شدت این نیاز، در دوران به ظهور می‌رسد که مرحله‌ی است و مبنای توکل، خداوند است.

- ۱ پیری و کهنسالی - رفتن - اعتماد همراه با اخلاص به
 ۲ نوجوانی و جوانی - رفتن - اعتماد همراه با اخلاص به
 ۳ نوجوانی و جوانی - ماندن - ایمان به قدرت غیرمحدود
 ۴ پیری و کهنسالی - ماندن - ایمان به قدرت غیرمحدود

۱۵۸

شماره ۹ بهمنبر

آزادی از تمینات و وابستگی‌ها و برعکس، معمولاً به ترتیب مرتبط با دوران و است که به ترتیب، مرتبط با آرمان‌های و می‌باشد.

۱ جوانی - بزرگسالی - ماندن - رفتن
 ۲ بزرگسالی - جوانی - ماندن - رفتن
 ۳ بزرگسالی - جوانی - رفتن - ماندن
 ۴ جوانی - بزرگسالی - رفتن - ماندن

صفحه کتاب درسی

۱۰۱

دو نکته مهم پیرامون توکل

■ توکل کردن فقط به معنای گفتن جمله‌ی «خدا یا بر تو توکل می‌کنم» نیست. بلکه امری قلبی است و انسان باید واقعاً خدا را تکیه‌گاه خود ببیند.

■ اگر حقیقت توکل محقق شود، خداوند کارهای ما را به بهترین وجه چاره خواهد کرد.

■ خداوند به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی‌کنیم. گاهی چیزهایی را به نفع خود می‌پنداریم در حالی که به ضرر ماست.

■ **حدیث مرتبط:** امام صادق (ع): «خداوند به داود (ع) وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانش به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم. گرچه همه‌ی آسمان‌ها و زمین و هر چه در آنهاست، علیه او برخیزند.»

۱- توکل و اخلاص

■ توکل در جایی درست است که انسان، مسئولیت و وظیفه‌ی خود را به خوبی انجام دهد. با دیگران مشورت کند و با عزم و اراده‌ی محکم تلاش کند (و شاورهم فی الأمر فاذا عزمتم فتوکل علی الله).

■ توکل، جانشین تنبلی و ندانم‌کاری افراد نیست، بلکه امیددهنده به اهل همت، تعقل و پشتکار است.

■ توکل‌کننده‌ای که اهل معرفت باشد، در راستای راهیابی به نیازهایش از ابزار و اسباب بهره می‌جوید. زیرا این ابزار بنا بر حکمت الهی قرار داده شده و بی‌توجهی به آنها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است.

■ **حدیث مرتبط:** پیامبر (ص) به مردمی که اهل کار و فعالیت نبودند و خود را توکل‌کنندگان بر خدا می‌دانستند، فرمود شما سربار دیگران هستید.

۲- توکل و انجام مسئولیت

شدت نیاز به توکل و اعتماد به خداوند، دوران است که دوران می‌باشد. به بیان امام صادق علیه‌السلام، چاره‌جویی از کارها در گرو است.

۱ کهن‌سالی - ماندن - استفاده از وسایل در پرتو حکمت و علم الهی
 ۲ جوانی - ماندن - استفاده از وسایل در پرتو حکمت و علم الهی
 ۳ کهن‌سالی - رفتن - پناه بردن به خدا با نیت خالص
 ۴ جوانی - رفتن - پناه بردن به خدا با نیت خالص

۱۵۹

خارج کشور ۹۲ راضی ۹۳

در اعتقاد انسان متوکل بر خداوند، استفاده از ابزار و وسایل، نشانه‌ی است، زیرا توکل به خداوند، در جایی درست است که

۱ قبول حکمت الهی - انسان، مسئولیت و وظیفه‌ی خود را به خوبی انجام دهد.
 ۲ قبول حکمت الهی - کار را با اعتماد کامل به قدرت و علم الهی، به خدا محول کند.
 ۳ اعتقاد به تأثیرگذاری طولی اختیار - انسان، مسئولیت و وظیفه‌ی خود را به خوبی انجام دهد.
 ۴ اعتقاد به تأثیرگذاری طولی اختیار - کار را با اعتماد کامل به قدرت و علم الهی، به خدا محول کند.

۱۶۰

راضی ۹۳

آن‌جا که «قیام و خیزش همه‌ی آسمانی‌ها و زمین و هر چه در آنهاست، علیه انسان، فاقد تأثیر است»، زمانی است که و استفاده از ابزار و اسباب در راه دست‌یابی به هدف، نشان قبول می‌باشد.

۱۶۱

تجربی ۹۱

۱ حقیقت توکل بر خداوند، محقق شده باشد - حکمت الهی
 ۲ اراده و مشیت خداوند، حتمیت پیدا کرده باشد - حکمت الهی
 ۳ اراده و مشیت خداوند، حتمیت پیدا کرده باشد - فاعلیت انسان در تحقق اهداف
 ۴ حقیقت توکل بر خداوند، محقق شده باشد - فاعلیت انسان در تحقق اهداف

با توجه به این سخن امام صادق (ع) که فرمود: «خداوند به داود (ع) وحی کرد: هر بنده‌ای از بندگانش به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم، گرچه همه‌ی آسمان‌ها و زمین و هر چه در آنهاست، علیه او برخیزند.» مفهوم می‌گردد که خداوند است و راهیابی با واسطه به نیازها و خواسته‌ها از مصادیق خداوند است.

۱۶۲

تجربی ۹۱ بهمنبر

۱ ایمان به - یک امر قلبی - حکمت
 ۲ توکل بر - یک امر قلبی - حکمت
 ۳ توکل بر - گره‌گشای کار فروبسته‌ی انسان - رزاقیت
 ۴ ایمان به - گره‌گشای کار فروبسته‌ی انسان - رزاقیت

دوستی با حق

درس ۱۱

صفحات کتاب درسی ۱۱۳ و ۱۱۴

محبت به حق (توئی)

■ آفرینش با رحمت و محبت آغاز شد. خداوند با اسم «رحمان» آدمیان را آفرید و به سعادت و کمال راهنمایی کرد: «و رحمتی وسعت کل شیء»

■ خداوند با اسم «غفار» درهای بازگشت را به روی سربچی کنندگان و از یادبرندگان محبت و رحمت خود گشود و یاد خود را در دلشان انداخت تا شاید دوباره به سویش رو کنند: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» - «فَإِنَّ اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ» - «أَلَا مِنْ تَابٍ وَءَامِنٍ وَعَمَلٍ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ»

■ محبت و دوستی سرچشمه‌ی اصلی تصمیم‌ها و کارهای انسان است. فعالیت‌هایی که آدمی در طول زندگی انجام می‌دهد، ریشه در دل‌بستگی‌ها و محبت‌های او دارد و محبت‌ها به زندگی آدم‌ها جهت می‌دهد.

■ اگر عشق و محبت انسان از امور محدود فراتر رود و دل به سرچشمه‌ی کمالات و زیبایی‌ها (خداوند) سپارد، این عشق زندگی او را بیش از این دگرگون می‌کند.

■ هر چه ایمان به خدا و محبت به او عمیق‌تر شود، انسان احساس حیاتی دوباره می‌کند و شور و شوقی فرح‌بخش وجودش را فرا می‌گیرد. ■ نتایج محبت به حق: خروج از خودمحوری و گزینش ایثار، از بین رفتن افسردگی، خمودی، ترس و جبن، ایجاد نشاط، تحرک و شجاعت، شکیبایی، بیرون آمدن از خودخواهی، قوی شدن اراده و خلاقیت اندیشه.

■ عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می‌کند.

■ آیه‌ی مرتبط: «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ»: مردم دو دسته‌اند: گروهی که محب و دوست خداوند هستند که برخاسته از ایمان آنان به خداست و گروهی دیگر چیزهای دیگر را همتای خدا می‌گیرند. اما محبت مؤمنان به خدا از همه بالاتر است.

■ آیات مرتبط:

الهی سینه‌ای ده آتش‌افروز	در آن سینه دلی و آن دل همه سوز
کرامت کن درونی درد پرورد	دلی در وی، درون درد و بیرون درد
هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست	دل افسرده غیر از آب و گل نیست

خداوند درهای بازگشت را به روی گنه‌کاران گشود و یاد خود را در دلشان انداخت تا شاید دوباره به سویش رو کنند. بدین گونه، اسم «.....» خود را به نمایش گذاشت که پیام آیه‌ی شریفه‌ی حاکی از آن است.

- ۱ غفار - «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم و الله غفور رحیم»
- ۲ رحمان - «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم و الله غفور رحیم»
- ۳ غفار - «أَلَا مِنْ تَابٍ وَءَامِنٍ وَعَمَلٍ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا»
- ۴ رحمان - «أَلَا مِنْ تَابٍ وَءَامِنٍ وَعَمَلٍ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا»

«غفاریت خداوند» آن‌جا نمود پیدا می‌کند که باشد و گردد.

- ۱ چراغ رحمت الهی، روشنایی‌بخش درون - یاد خدا، زمینه‌ساز عقب‌گرد از گناه
- ۲ چراغ رحمت الهی، روشنایی‌بخش درون - گرد گناه به آب ندامت و پشیمانی، زوده
- ۳ درهای بازگشت از گناه، گشوده - یاد خدا، زمینه‌ساز عقب‌گرد از گناه
- ۴ درهای بازگشت از گناه، گشوده - گرد گناه به آب ندامت و پشیمانی، زوده

۱۷۳
توبه

۱۷۴
توبه

۱۶۵

زبان ۲

کدام آیه‌ی شریفه با ابیات وحشی کرمانی تناسب مفهومی دارد؟

الهی سینهای ده آتش‌افروز در آن سینه دلی و آن دل همه سوز
 کرامت کن درونی درد پُرورد دلی در وی، درون درد و برون درد
 هر آن دل را که سوزی نیست دل نیست دل افسرده غیر از آب و گل نیست

- ۱ «إذ قالوا لقومهم أنا براء منكم و مما تعبدون من دون الله كفرنا بكم و بدا بیننا و بینکم...»
- ۲ «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله و یغفر لکم ذنوبکم و الله غفور رحیم»
- ۳ «لا تجد قوماً یؤمنون بالله و الیوم الاخر یوادون من حادّ الله و رسوله و لو كانوا اباؤهم...»
- ۴ «و من الناس من یتخذ من دون الله انداداً یحبونهم کحبّ الله و الذین ءامنوا اشدّ حبّاً لله»

خدای بزرگ، آدمیان را به سعادت و کمال راهنمایی کرد تا خود را اعلام دارد و درهای باز گشت به سوی خود را باز نگه داشت تا او اثبات گردد و به ترتیب، مفهوم و محقق شود.

۱۶۶

انسانی ۹۰

- ۱ غفاریت - غفاریت - (و رحمتی وسعت کلّ شیء) - «إِنَّ اللَّهَ یحِبُّ التَّوَابِینَ»
- ۲ رحمانیت - غفاریت - (و رحمتی وسعت کلّ شیء) - «إِنَّ اللَّهَ یحِبُّ التَّوَابِینَ»
- ۳ رحمانیت - رحمانیت - «إِنَّ اللَّهَ یحِبُّ التَّوَابِینَ» - (و رحمتی وسعت کلّ شیء)
- ۴ غفاریت - رحمانیت - «إِنَّ اللَّهَ یحِبُّ التَّوَابِینَ» - (و رحمتی وسعت کلّ شیء)

صفحات کتاب درسی

۱۱۰ - ۱۱۹

آثار محبت به خدا [تولّی]

■ **آیه‌ی مرتبط:** «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ»: لازمه‌ی دوستی با خداوند، پیروی از دستورات او (دین الهی) و اطاعت و سرسپردگی است. نتیجه‌ی پیروی از پیامبر (ص)، آمرزش گناهان و محبت خدا به انسان است.

■ احادیث مرتبط:

امام صادق (ع): «ما احبَّ الله من عساه - کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او خدا را دوست ندارد.»
 امام صادق (ع): «خدا را نافرمانی کنی و اظهار دوستی با او نمایی؟ ... اگر دوستی‌ات راستین بود، اطاعتش می‌کردی. زیرا دوستدار، مطیع محبوب خود است.»

امام سجاد (ع): «دوستی تو را از تو می‌خواهم (تولّی) و دوستی هر که تو را دوست دارد (دوستی با دوستان خدا) و دوستی هر کاری که مرا به تو نزدیک می‌کند (پیروی از خداوند).»

■ سرپیچی از خداوند، نشانه‌ی عدم صداقت در دوستی است.

■ این توجیه که قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به احکام دین ضرورتی ندارد، آنچه اهمیت دارد، باطن انسان است؛ با آیه‌ی بالا سازگار نیست.

■ نمی‌شود کسی به دیگری اظهار ارادت و علاقه‌ی قلبی کند، اما برخلاف خواسته‌ی او عمل نماید.

■ خواسته و فرمان خداوند، یعنی دین، همان برنامه‌ی سعادت و راه رستگاری و کمال ماست که باید به آن عمل کنیم.

۱- پیروی از خداوند

■ وقتی محبت خداوند در دلی خانه کرد، آن دل محبت همه‌ی کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند، در خود می‌یابد.

■ در منظومه‌ی عاشقان الهی، نزدیک‌ترین آن‌ها، رسول خدا (ص) و اهل بیت ایشان هستند که مظهر تمام و کمال حق و جلوه‌ی زیبایی‌های اویند.

۲- دوستی با دوستان خدا

۳- بیزاری
از دشمنان
خدا

■ **آیات مرتبط:** «لا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ»: نمی‌شود کسی به خدا و روز آخرت ایمان داشته باشد (تولی)، ولی با دشمنان خدا و رسولش دوستی کند (تبری) و حتی روابط خویشاوندی نیز در این امر بی‌تأثیر است.

■ «قَد كَانَتْ لَكُمْ أَسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ»: حضرت ابراهیم و پیروان همراه با ایشان، بدان علت الگوی پسندیده‌ی ما مسلمانان هستند که از دشمنان خدا و بت‌هایشان، برائت و بیزاری می‌جستند.

■ عاشق روشنایی، از تاریکی می‌گریزد. دوستدار زندگی و بقا از نیستی و نابودی متنفر است و آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند، با هر چه ضد خدایی است، مقابله می‌نماید.

■ حضرت علی (ع) در یکی از مراسم حج، مأموریت یافت این خبر را به مردم برساند که خدا و رسولش از مشرکین بیزارند و بهتر است توبه کنند.

۴- مبارزه
با دشمنان
خدا

■ **آیه‌ی مرتبط:** «كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ»: میان دوستان خدا و دشمنان خدا برای همیشه رابطه‌ی دشمنی و کینه برقرار است و راه برطرف شدن آن و عامل ایجاد محبت بین آن‌ها، ایمان به خدای یگانه است.

■ نمی‌شود کسی دوستدار فضیلت‌ها و کرامت‌ها باشد و در جهان، زشتی و نامردمی و ستم ببیند و در عین حال بتواند قرار و آرام بگیرد.

■ همه‌ی پیامبران، زندگی خود را در مبارزه‌ی با ستم و پلیدی گذراندند.

■ جهاد در راه خدا در برنامه‌ی تمام پیامبران الهی بوده است.

۱۷۷

خارج کشور
۹۲

اگر گفته شود: «دوستی خدا و دشمنی خدا، از موارد جمع دو امر متضاد است.» و «لازمه‌ی محبت، سرسپردگی است.» به ترتیب پیام کدام آیات ترسیم شده است؟

۱ ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾

۲ ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾ - ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾

۳ ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَ مَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا﴾ - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾

۴ ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾ - ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَ مَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا﴾

۱۷۸

زبانی
۹۲

اگر با طرح یک استفهام انکاری پرسیم: «چگونه ممکن است کسی به دیگری اظهار ارادت و علاقه‌ی قلبی کند، اما برخلاف خواسته‌ی او عمل کند؟» یقین درونی خود را نسبت به قبول پیام آیه‌ی شریفه‌ی اعلام داشته‌ایم که این خود، یکی از نشانه‌های است.

۱ ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ﴾ - تبری

۲ ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ﴾ - تبری

۳ ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ﴾ - تولی

۴ ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾ - تولی

۱۷۹

تجربی
۹۲

به بیان امام صادق (ع)، دوستی راستین، را به همراه دارد که این بیان با پیام آیه‌ی شریفه‌ی هم‌آوایی دارد.

۱ عبادت - ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ اهدنا الصراط المستقيم﴾

۲ اطاعت - ﴿قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ﴾

۳ اطاعت - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾

۴ عبادت - ﴿إِنَّا بُرَاءٌ مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ﴾

۱۷۰

شهر
۹۲

اگر گفته شود: «فقط ایمان به خدای یگانه، عامل برقراری رشته‌ی محبت بین انسان‌ها است.» پیام کدام آیه ترسیم شده است؟

۱ ﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ﴾ ۲ ﴿اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِنَ الظلمات الى النور﴾

۳ ﴿بَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ﴾ ۴ ﴿فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ﴾

پیام کدام آیه حاوی معنای «عاشق روشنایی از تاریکی می‌گریزد و دوستدار زندگی و بقا از نیستی و نابودی متنفر است» می‌باشد؟

۱ ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ﴾ ۲ ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾

۳ ﴿قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَ مَنْ يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا﴾ ۴ ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾

۱۷۱

زبانی
۹۱

A large, glowing yellow sphere is centered in the upper half of the image. The text "eBayFarsi" is written across the sphere in a stylized font, with "eBay" in white and "Farsi" in pink. The background is a dark brown gradient with a subtle wood-grain texture. Below the sphere, a horizontal band of light yellow and white light rays emanates from the center, creating a lens flare effect.

eBayFarsi

بازارچه خرید و فروش کتاب و محصولات آموزشی ایبی فارسی

<http://eBayFarsi.com>

مجله آنلاین نقد و بررسی محصولات آموزشی ایبی فارسی

<http://mag.eBayFarsi.com>